GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XIII., ŠT. 18. — CENA 10 DIN

SREDA, 10. FEBRUARJA 1960

Okrajni družbeni načrt v razpravi

Kranj, 9. februarja

Ta teden je dejavnost organov Okraj. ljudskega odbora Kranj v polnem razmahu. Domala vsi sveti imajo predvidene seje. Gre za razprave o predlogih letošnjega družbenega načrta. Tajništva in Zavod za planiranje so že izdelali potrebne osnutke. Sedaj pa o posameznih poglavjih predloga gospodarske dejanosti razpravljajo sveti kot družbeni organi OLO. Tako je bila že v ponedeljek seja Sveta za turizem in gostinjstva ter Sveta za blagovni promet, danes je seja Sveta za notranje zedave, jutri je napovedana seja Sveta za industrijo in obrt, Sveta za prosveto in kulturo itd. V glavnem gre za vsklajevanje med potrebami in možnostmi, oziroma za vsklajevanje potreb posameznih gospodarskih dejavnosti. Ko bodo končali Sveti z razpravami o predlogih letošnjega družbenega načrta, bodo o tem dokončno razpravljali odborniki na prihodnji seji Okrajnega ljudskega odbora.

-l. c.

Z LETNE KONFERENCE ZK NA PLANINI

Enotnost vseh organizacij

KRANJ, 9. februarja — Na letni konferenci osnovne organizacije Zveze komunistov terena Planina pri Kranju, ki je bila včeraj, so kritično razpravljali o dosedanjem delu te organizacije in tudi o odnosu posameznih članov do skupnosti. V razpravi, v kateri so sodelovali Stane Prezelj, Smilja Gostiševa in drugi, so ugotavljali, da je tam premalo skupne dejavnosti. Komunisti se med seboj niti ne poznajo. Še večja potreba po medsebojnem poznavanju in sodelovanju se čuti med organizacijami na tem območju. Prav tako so ugotavljali, da bi bilo treba več predavanj, razgovorov in drugih oblik ideološke vzgoje članstva. Sklenili so, da bodo sklicali skupno posvetovanje vseh športnih in drugih društev in organizacij tega terena in sekretariat osnovne organizacije ZK. Tako, kot so menili na konferenci, bodo skušali doseči enotnost vseh organizacij pri nekaterih akcijah, kar je pogoj za boljše uspehe v prihodnjem delu.

-l. c.

Občinski odbori SZDL se pripravljajo na občinske konference

Ljudje morajo biti poučeni,

če hočemo, da bodo v samoupravnih organih samostojno odločali

Že v decembru 1959 so bili razen v odbore osnovnih organizacij izvoljeni delegati za občinske konference, ki bodo v tem mesecu. Vsi občinski odbori Socialistične zveze pripravljajo poročila in predloge za konference, obenem zbirajo predloge za bodoče širše občinske odbore SZDL. Na konferencah bodo volili tudi delegate za V. kongres SZDL Jugoslavije. Na vseh občinskih konferencah v okraju Kranj bo izvoljenih štirinajst delegatov. Datumi občinskih konferenc so predvideni takole:

Bled 18. 2. 1960 ob 15.30 uri; Bohinj 21. 2. 1960 ob 8. uri; Jesenice 28. 2. 1960 ob 8. uri; Kranj 26. 2. 1960 ob 8. uri; Radovljica 26. 2. 1960 ob 8. uri; Šk. Loka 21. 2. 1960 ob 8. uri; Tržič 26. 2. 1960 ob 8. uri; Železniki 28. 2. 1960 ob 9. uri; Žiri 21. 2. 1960 ob 8.30 uri.

V vseh občinah je čutiti veliko prizadevanj, da se čimbolje obdelajo vsa važnejša vprašanja tako, da se na osnovi tega sprejme najprimernejše zaključke. Prav posebno razpravljajo o tem, kakšne oblike in metode dela bi bile najbolj uspešne pri reševanju sedanjih nalog. To so vprašanja, ki bodo na konferencah obdelana, ne bodo pa rešena že s tem, da se na konferencah o njih zavzame stališče. Nadaljni razvoj terja od vseh vodstev in organizacij SZDL neprestano kvalitetnejše delovanje in vplivanje. Praksa sama pa kaže, da je za načelno osvojena stališča, ki naj dobe odraz v vsakodnevni praksi vseh organizacij, treba nenehno voditi borbo. Treba jo je voditi v smeri političnega usposabljanja vseh vodstev, voditi proti ustaljenim navadam in praksi, ki marsikje ne ustreza več današnjim potrebam.

V pripravah za V. kongres SZDL Jugoslavije so bila ta vprašanja že obravnavana v zveznem in republiškem odboru SZDL ter dane smernice. Ta vprašanja so bila obravnavana tudi na plenumu Okrajnega odbora SZDL in v občinskih odborih. Po vsem dosedanjem delu sodeč lahko trdimo, da se organizacije SZDL, predvsem občinska vodstva, v našem okraju z vso resnostjo lotevajo teh nalog, od katerih je odvisen družbeno političen pomen organizacij SZDL.

Večja aktivnost organizacij SZDL na vseh področjih ne zmanjšuje vlogo in pomen ostalih organizacij ter organov upravljanja. Pač pa obratno! Večja skrb za čimboljše delovanje teh organov, preko katerih se dnevno rešujejo vprašanja, ki so pomembna za vsakega posameznika in skupnost, uveljavlja pomen teh kot tudi vlogo in pomen vsakega posameznika v naši skupnosti.

V sedanji praksi se opaža mnogokje odtrganost teh organov od volivcev, ali članov kolektivov. Ankete, napravljene po nekaterih kolektivih na Gorenjskem, so pokazale, da informiranost ni povsod zadostna. Enako je v občinah, kjer se premalo skrbi za to, da se prebivalce seznani z vprašanji, o katerih morajo biti poučeni. V prihodnje bo treba bolj omogočati, da lahko vsak državljan sodeluje pri reševanju zadev, ki so pomembne za njega ali širšo skupnost. Dobro sodelovanje vseh organov upravljanja v korist pravilnega razvoja gospodarstva in zadev s področij, ki odločilno vplivajo na življenjske pogoje posameznih krajev in naše skupnosti, je v interesu skoraj vseh državljanov. Vse to pa se lahko uspešno rešuje ob nenehnem usposabljanju teh organov ob pravilnem informiranju vsega članstva SZDL. V nekaterih področjih okraja, kjer prevladuje kmetijstvo, se opaža določena stopnja brezperspektivnosti. Izhod ni v zgodovinsko preživeli proizvodnji in odnosih, temveč v organiziranju ekonomičnejše proizvodnje in socialističnih odnosov. To področje zahteva od organizacij soc. zveze precej več pozornosti, ker ni prav nobenega razloga, da v lastno škodo tu zaostajamo. Zaradi preslabe in premalo kvalitetne aktivnosti na tem področju se po nepotrebnem vzdržujejo razne zastarele, nadaljnjemu razvoju in koristim kmečkega prebivalstva škodljive, teorije.

To povzroča poleg objektivnih težav, ki jih ne smemo podcenjevati, da precej veliko število zadrug ni dovolj orientirano v smeri, ki je za kmetijstvo odločilnega pomena. Čeprav je struktura Gorenjske taka, da kmečko prebivalstvo predstavlja samo manjši del prebivalstva, je vendar za pravilen in skladen razvoj vseh področij to vprašanje važno.

Aktivizacija SZDL na vseh teh in ostalih področjih pomeni še uspešnejši razvoj na vseh področjih, predvsem pa pomeni to utrjevanje socialističnih odnosov med ljudmi.

Jakob Žen

KONFERENCA ZK NA RAVNAH

Tržič, 9. februarja. — Včeraj je bila redna letna konferenca osnovne organizacije Zveze komunistov terena Ravne pri Tržiču. V tem novem naselju je bila šele pred meseci ustanovljena nova organizacija, ki vključuje 35 članov. Navzoči so največ razpravljali o urejevanju naselja in o nekaterih vprašanjih ideološke vzgoje članstva. Ena izmed osnovnih nalog njihove organizacije je pomagati tamkajšnji stanovanjski skupnosti. Končne zaključke konference bo izdelala posebna komisija do prvega sestanka.

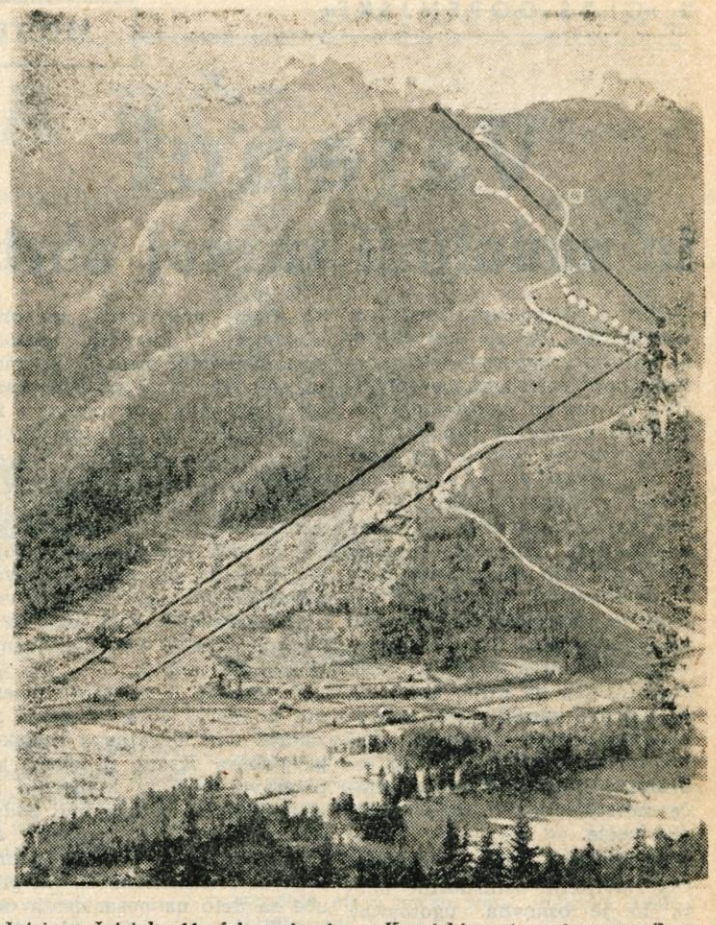

Jutri, v četrtek, 11. februarja, bo v Kranjski gori pred spomenikom padlih borcev slavnostna otvoritev 15. državnega prvenstva v alpskih disciplinah. Program prvenstva je zelo obsežen. Dne 12. februarja ob 10. uri bo smuk za člane, članice, mladince in mladinke. Moški bodo nastopili v smuku na 3.100 m dolgi progi z višinsko razliko 730 metrov. Ženske pa bodo nastopile na 2600 metrov dolgi progi z višinsko razliko 600 metrov. 13. februarja bo ob 10. uri veleslalom za člane, članice, mladince in mladinke. Moški bodo nastopili v veleslalomu na 2400 m dolgi progi z višinsko razliko 600 m, ženske pa bodo nastopile na 2000 m dolgi progi z višinsko razliko 520 m. 14. februarja ob 9. uri bo slalom za člane, članice, mladince in mladinke. Moški bodo nastopili na 450 m dolgi progi z višinsko razliko 250 m. Ženske bodo nastopile na isti progi. Proga bo ozvočena, čase pa bodo merili z električnimi napravami podjetja Longines iz Švice. Tehnično opremo proge sta pripravili tovarni Tiskanina in Planika iz Kranja. Pokrovitelj prireditve je tov. Miran Košmelj, član Izvršnega sveta LRS.

M. Ž.

Razgovor predstavnikov stanovanjskih skupnosti Kranj

Še gospodinjski servis

Več koordinacije in pomoči med skupnostmi

Posredujemo bralcem razgovor predsednikov in tajnikov vseh osmih stanovanjskih skupnostih z območja občine Krarj. Razgovor je sklical ObLO Kranj v ponedeljek, 8. februarja.

Kako in kdaj naj bi postavili na noge obrtni servis v pomoč hišnim svetom? Tako je bilo prvo vprašanje na tem razgovoru. Kot smo že poročali, so o tem govorili že na nedavnem posvetovanju s predsedniki hišnih svetov. Soglasno so sklenili, naj začne servis, s sedežem v Tavčarjevi ulici 45, poslovati čimprej. Dokončna ustanovitev in registracija »Servisa stanovanjskih skupnosti« pa naj bi bila najpozneje do 1. maja 1960. Servis bo posredoval strankam usluge v ključavničarskih, električarskih, vodovodnih, zidarskih, mizarskih in drugih delih. Dejavnost servisa se bo, seveda po potrebi postopoma razširjala. Hišni sveti, ki bi se želeli posluževati tega servisa, naj bi v ta namen podpisali posebno pogodbo. Za začetek poslovarja, za nabavo potrebnega orodja in ureditev prostorov, bo servis zaprosil ObLO za dotacijo v višini 800 tisoč dinarjev.

Kdo naj prevzame pralnice? Tako je bilo naslednje vprašanje. Na območju Kranja deluje namreč pet pralnic, ki so bile ustanovljene večinoma lani. Bile so pod vodstvom Stanovanjske uprave. Toda ta je bila 1. januarja razpuščena. Nekatere pralnice, kot na primer na Zlatem polju in še posebno v Stražišču, so zaradi neurejenosti pasivne. Aktivne pa so pralnice v centru, na Gorenji Savi in na Hujah. Po daljšem razpravljanju so sklenili, da Stanovanjska skupnost Center ustanovi še »Gospodinjski servis«, ki bo eno leto vodil vse pralnice. Po tem času jih bodo lahko prevzele posamezne stanovanjske skupnosti. Gospodinjski servis bo seveda lahko razvil še kakšno drugo dejavnost, ki je stanovalcem oziroma gospodinjam potrebna.

Nazadrje so na posvetovanju govorili še o prvih težavah stanovanjskih skupnosti. Res je, da so ti organi po treh mesecih svojega življenja dokaj togi. Večinoma, kot so ugotovili, primanjkujejo tem skupnostim prostori, iščejo pisalne stroje, tajnike itd. Ljudje namreč že iščejo pisarne teh organov, na njihov naslov že prihaja pošta in podobno. Ureditev teh ekonomskih vprašanj bodo stanovanjskim skupnostim omogočili tudi njihovi dohodki. Na računu stanovanjskih skupnosti se je namreč že s 1. januarjem začela zbirati 3-odstotna stanarina in 5-odstotna najemnina od lokalov, kar ni malo. Kljub temu so na posvetovanju menili, naj bi bili na začetku skromni. Prostore naj bi skušali najti skupno z drugimi organizacijami. Večina skupnosti je že uredila honorarno tajniško službo.

Razen omenjenega so na posvetovanju govorili še o koordinaciji med sveti. Menili so, da so ti organi preveč prepuščeni sami sebi. Za njihovo delo se ne zanimajo niti politične organizacije niti upravni organi občine. Vsekakor potrebujejo navodila, nasvete in skupna posvetovanja pri reševanju mnogih težav, ki nastajajo pri njihovem začetrem delu. **Zato je bil glavni zaključek razgovora, naj bi skupnosti imele v okviru občine nekega človeka ozir. organ, ki bi skrbel za stalno povezavo med skupnostmi.**

K. M.

Naš razgovor

„Reforma šolstva je težišče mojega dela“

Ravnatelj Osnovne šole Naklo **Jože Kožuh** je znan pedagoški, kulturni in politični delavec. Obiskali smo ga in mu zastavili nekaj vprašanj.

»Tovariš Kožuh, znano je, da že vseskozi po osvoboditvi aktivno sodelujete pri KUD »Dobrava« Naklo kot režiser, pevovodja, vodja izobraževalne sekcije itd. — Nam lahko o vašem delu poveste kaj več?«

Pri KUD »Dobrava« Naklo sem zdaj član upravnega odbora in vodim izobraževalno sekcijo, ki zelo dobro dela. Predavanja, ki jih redno prirejamo, so zelo dobro obiskana — povprečna udeležba je preko 100 ljudi. Obisk predavanj Ljudske univerze je brezplačen, kar je menda edini primer med ustanovami te vrste, ki redno delajo. Za letos imamo v načrtu še nekaj zdravstvenih, potopisnih in družbeno- političnih predavanj (n. pr. o šolski reformi, o stanovanjskih skupnostih, o ameriških mestih in ljudeh itd.).

V okviru našega prosvetnega društva lepo dela tudi lutkovna sekcija, odprli smo čitalnico, znani so dalje nakeljski godbeniki itd. V lanskem tekmovanju ob 40-letnici KPJ je naše društva zasedlo drugo mesto (prvo Jesenice) in za nagrado dobilo televizijski sprejemnik.

Pred leti sem v našem društvu delal tudi kot režiser in pevovodja, zdaj pa nimam več toliko časa. Med drugim sem na primer režiral igro »VDOR«, s katero smo smo leta 1946 v Prešernovem gledališču v Kranju otvorili Prešernov kulturni teden, dalje Kreftovo CELJSKE GROFE itd.«

»Tovariš Kožuh, znan ste predvsem kot aktivni pedagoški delavec. S kakšnim delom se trenutno bavite?«

»Težišče mojega sedanjega dela je reforma šotstva. Sodeloval sem pri sestavi učnega načrta za prve štiri razrede osnovne šole in pri sestavi učnega načrta za moralni pouk kot sodelavec Zavoda za proučevanje šolstva LR Slovenije. Sem tudi član okrajne prosvetno-pedagoške službe in prosvetni svetovalec (bivši nadzornik). Reformni proces poteka v kranjskem okraju že od 1953 in že od takrat intenzivno delam pri uvajanju nove sodobne šole. Na naši šoli sem vodil hospitacijske nastope, v letih od 1949 do 1951 pa sem v v Kranju vodil pedagoške tečaje.

Ena bistvenih lastnosti sodobne šole je tudi vključevanje učencev v produktivno delo. Od 95 šol v okraju, jih je bilo lani samo 10, kjer so organizirali pionirske zadruge, od teh pa je bila šola v Naklem edina štirirazredna šola, ki je imela pionirsko zadrugo.«

-er

Na osnovni šoli »Simon Jenko« v Kranju so učenci ob obletnici Prešernove smrti pripravili oddajo pod naslovom »Spoznavaj svet in domovino«. Naš posnetek prikazuje nastopajoče, ki so se po končani prireditvi še enkrat predstavili pionirjem-poslušalcem

Vajenci
in nadaljnji razvoj obrti

Obrtna dejavnost, predvsem uslužnostna, se pri nas doslej ni razvijala vzporedno z naraščajočimi potrebami prebivalstva, pa tud ne vzporedno s potrebami nekaterih panog industrije. Obrtna proizvodnja sicer iz leta v leto raste, vendar ne vselej v tistih strokah, ki bi bile za kritje potreb potrošnikov najbolj potrebne. Znaten del obrtniških zmogljivosti služi dejavnostim, ki sodijo v industrijo, medtem ko izrazito uslužnostna obrt ne beleži zadovoljivega porasta ali pa celo stagnira. To pa kljub temu, da so potrebe zaradi večje mehanizacije v gospodinjstvih, vsakodnevne uporabe različnih industrijskih izdelkov, naraščajoče motorizacije itd., iz dneva v dan večje.

Prepočasen razvoj oziroma zapostavljanje uslužnostne obrti, to je osnovna ugotovitev vseh razprav o obrti in njenemu razvoju.

In ko govorimo o obrti, ne moremo tudi mimo drugega prav tako aktualnega problema: padanje števila vajencev. Medtem ko se je število vajencev v Sloveniji v letu 1958 povečalo za 622, se je v kranjskem okraju zmanjšalo za 24. V primerjavi z letom 1956 se je število vajencev predlanskim zmanjšalo pri nas za 125, predvsem v zasebni obrti, medtem ko v družbeni obrti število vajencev rahlo raste. Primerjava števila vajencev v proizvodni in uslužnostni obrti pa nam pokaže še bolj porazno dejstvo: v kranjski občini je v proizvodni obrti zaposlenih 9,9 odstotka vajencev, v uslužnostni pa le 8,3 odstotka. Skratka: **število vajencev je eden izmed sila aktualnih problemov obrti, ki pa ga morda le preveč postavljamo v ospredje — ker smo premalo prožni, ker se preveč oklepamo starih oblik izobraževanja kadrov ali ker razvoj obrtne proizvodnje pri nas morda zdaj res še ni na taki stopnji, ki bi omogočila sodobnejši, industrijski način izobraževanja.**

Gre predvsem za modernizacijo in mehanizacijo obrtne dejavnosti, ki ji bo sledila močnejša delitev dela, ta pa bo zahtevala vedno manj kvalificirane delovne sile. Upadanje števila vajencev namreč ni tako kritičen pojav, je na zadnji seji Okrajnega ljudskega odbora poudaril predsednik Zveze obrtnih zbornic FLRJ tovariš Tone Fajfar, pač pa naravna posledica modernizacije obrtne dejavnosti in s tem v zvezi delitve dela tudi v obrti. V industrijsko razvitejših državah je ta proces zavzel še precejšen obseg, pri nas pa je prav zaradi precejšnje zaostalosti predvsem uslužnostne obrti za vajence še vedno »v modi« triletna učna doba.

Pri nas bo v prihodnjih letih treba vlagati v obrt precejšnja investicijska sredstva, predvsem v mehanizacijo in modernizacijo uslužnostnih obratov in servisov. Mehanizacija pa bo zahtevala vedno manj kvalificirane obrtne delovne sile in vedno več nekvalificiranih delavcev, tudi ženske delovne sile, — ki se bodo — kot delavci v industriji — na določeni proizvodni postopek pri stroju morali priučiti. **Cehovski pojem obrtnika-mojstra, ki obvlada celotni proizvodni postopek, bo vedno bolj stopal v ozadje, v ospredje pa nov tip obrtnega »industrijskega« delavca.** Taka delitev dela bo s hitrejšim in doslednejšim uveljavljenjem mehanizacije nujna. Delavec v obrti bo služil le stroju. Sistem izobraževanja kadrov se bo s tem moral nujno spremeniti, poceniti, predvsem pa skrajšati. Nekvalificirani delavci bodo pridobivali kvalifikacije s tečaji in izpiti in ne več v sedanjih vajenskih šolah, ki za vzgojo specializiranega obrtnega delavca ob stroju ne bodo več potrebne. **Siscem izobraževanja se bo moral preusmeriti na priučevanje v razvitih obrtnih obratih samih,** medtem ko mora vsakomur dati zadostno znanje splošnih predmetov že osemletka, ki je obvezna. (Morda bi kazalo razmisliti tudi o predlogu, naj bi se vajenci priučevali samo v družbenih obrtnih obratih, ki bi jim lahko nudili bolj kompleksno vzgojo kot privatni obrtniki, kjer vajenec pogosto opravlja tudi vsa hlapčevska dela, tudi taka, ki z obrtjo, ki se jo uči, nimajo nič skupnega.)

V poročilu o izvajanju smernic za razvoj obrti, ki ga je za zadnjo sejo Okrajnega ljudskega odbora Kranj (2. februarja) pripravil Svet za industrijo in obrt OLO, zasledimo tudi podatek, da so obrtna podjetja že začela zaposlovati kvalificirane delavce z namenom, da jih priuče za delo na posameznih delovnih mestih. Poročilo tudi pravilno ugotavlja, da je taka oblika vzgoje možna le v razvitejših obratih, kjer se vsaj v skromni obliki že pojavlja delitev dela.

To so šele začetni koraki k mehanizirani uslužnostni obrtni proizvodnji, ki bo sposobna zadovoljiti vse potrebe potrošnikov in industrije in bo nujzahtevala tudi temeljito reorgarizacijo izobraževanja kadrov v obrti. Prav v tem pa smo pogosto preveč togi. In prav to nam tudi zagotavlja, da na pomanjkanje oziroma upadanje števila vajencev perspektivno ne smemo gledati tako zelo kritično. -t

Pred novo gradbeno sezono v našem okraju

Mehanizacija -
edina rešitev iz sedanje zagate v gradbeništvu

Po prvih osnutkih letošnjega okrajnega družbenega plana se bodo investicije za družbeni standard, oziroma negospodarske investicije, znova povečale za 17,9 odstotka, skupne investicije pa za 37,7 odstotka v primerjavi z lanskim letom. Skupne investicije bodo letos znašale okroglo 14 milijard in 338 milijonov dinarjev. Uresničenje tolikih investicij pomeni velik korak v dviganju naše gospodarske osnove in proizvodne zmogljivosti. Hkrati pa se ob tem porajajo razne težave.

Ena izmed velikih težav so premajhne zmogljivosti in preslaba opremljenost gradbenih podjetij. Ker bodo letos povečane investicije tudi za gradnje, bodo gradbena podjetja imela še večje naloge. Da bi se do časa pripravili na začetek gradbene sezone, je bilo v Kranju že pred tednom širše posvetovanje predstavnikov vseh gradbenih podjetij. Za 12. februar pa je sklicano novo posvetovanje z namenom, da bi vskladili vse gradbene zmogljivosti in izpopolniti vse vrzeli, ki bi lahko ovirale uspešen start gradbene dejavnosti. Predvideno je tudi posebno posvetovanje z vsemi predstavniki obrtnih strok, ki dopolnjujejo gradbeno dejavnost, da bi bolje organizirali njihovo sodelovanje z gradbenimi podjetji. Tudi na posvetovanju direktorjev večjih podjetij in predstavnikov političnih organizacij, ki je bilo pred kratkim v Kranju, so govorili o problemih gradbenih podjetij.

Kadar je govora o sedanjih zmogljivosti in o velikih potrebah po gradnjah, se zelo poudarja potrebo po povečanju števila delavcev. Nekatera podjetja skušajo na ta način zadostiti potrebam in povečati svoje zmogljivosti. Toda novo zaposlovanje delavcev ni smotrno niti zaželeno. Zato je po predlogu okrajnega družbenega načrta letos tudi gradbenim podjetjem določeno število delavcev, ki jih smejo zaposlovati. Lani so gradbena podjetja lahko sprejemala nove delavce svobodno.

Glavni in trajni izhod iz težav pa podjetja seveda iščejo v mehanizaciji in organizaciji dela. Seveda so za to potrebna sredstva in določen čas. Preko noči se ne da mnogo storiti.

Na zadnjem posvetovnju so ugotovili, da je sistem dela v gradbeništvu preveč zastarel. Taka ocena velja v določenih primerih tudi za »Projekt« v Kranju, dasi je to podjetje v opremi in mehanizaciji daleč pred vsemi ostalimi gradbenimi podjetji na Gorenjskem.

Predvsem gre za tipizacijo stavbnega pohištva. Že več let je govora o tem. Toda na gradbiščih se to še ne opazi. V večjem obsegu sedaj to uveljavljajo šele pri gradnji 400 stanonovanj na Zlatem polju v Kranju. Tu so v večini vsa okna tipizirana. Ta okna izdeluje tovarna Jelovica v Škofji Loki. Taka okna so znatno cenejša, hkrati so se izognili marsikateremu čakanju na obrtnika, ki so preobremenjeni z delom.

Toda hkrati s tem so se pojavile še nove misli, ki pa so drugod v svetu že uresničene. Ali ne bi mogli na primer okno dokončno pripraviti preden ga vzidajo? Po dosedanjem načinu se vzida surovo izdelano okno. Za tem šele pride pleskar, dvakrat ali trikrat znova pomaže zid, potem pride steklar itd. Če bi bila okna narejena po točnih merih in bili zidarji bolj pazljivi, bi bilo moč končno, prepleskano in že ostekleno okno vstaviti v določeno odprtino. Razen drugih prednosti bi tako lahko tudi pri pleskarstvu zaposlili priučene delavce, lahko bi bilo delo bolje organizirali, uporabljali določene stroje za tako delo in podobno. Taki in podobni so predlogi, ki jih bo gradbena operativa morala slej ko prej osvojiti. Le tako bo gradbeništvo sposobno ostvariti vse naloge, ki jih določa družbeni načrt. Tako bo možno tudi poceniti gradbene storitve. -l. c.

Premajhni prostori

zavirajo delo zadružne mesarije v Škofji Loki

Lani je imela Zadružna mesarija v Škofji Loki bruto dohodka 250 milijonov dinarjev. Čistega dohodka pa so ustvarili 22 milijonov dinarjev. Uspehe tega mladega kolektiva, ki zaposluje 50 ljudi, je treba iskati v prizadevnosti vseh, ki z boljšo organizacijo dela izdelujejo kvalitetnejše izdelke. Pri teh izdelkih je veliko povpraševanje ne samo doma, ampak tudi v tujini (Italija). Vsak mesec zakoljejo in prodajo 120 glav goveje živine, 200 telet in 250 prašičev. Dnevno prodajo 1500 do 2000 klobas. Škofjeloška zadružna mesarija zalaga s svojimi mesnimi izdelki tudi tri potrošniške centre v Ljubljani. — Govejo živino nabavljajo v obeh dolinah — Poljanski in Selški, pa tudi drugod. Prašiče — bekone — nabavljajo po vsej Sloveniji.

Ker proizvodnja mesnih izdelkov nenehno raste, so sedanji prostori že pretesni. Zato bo podjetje skušalo razširiti predvsem svoje delovne prostore. - Premajhni pa so tudi pisarniški prostori. Že dalj časa želi podjetje ustanoviti za svoje delavce obratno menzo. Edino, kar jih ovira pri tem, je pomanjkanje prostorov. Vsekakor bo nova obratna menza velika pridobitev za člane tega marljivega kolektiva. V. R.

iz naših krajev

POVEČANJE PROIZVODNJE

V tovarni vijakov »Plamen« v Kropi so v januarju 1960 izdelali 429 ton raznih izdelkov in s tem presegli operativni načrt za januar za 7,4 odstotka. — V januarju letos so izvozili v Egipt 109 ton ali 23 odstotkov celotne proizvodnje. Proizvodnjo v januarju so v primerjavi s povprečno mesečno proizvodnjo v preteklem letu povečali za 48 odstotkov.

SKLEP KRAJEVNEGA ODBORA

Krajevni odbor SZDL v Podnartu je v četrtek, 5. februarja na svoji redni seji med drugim sklenil, da bo med letom sklical več razširjenih sej, na katere bo povabil zastopnike vseh množičnih organizacij in podjetij, da se bodo skupno pomenili o vseh važnejših problemih na območju KO Podnart.

DELAVSKI SVET JE ZASEDAL

V tovarni vijakov Plamen v Kropi bo danes, 10. februarja 15. redno zasedanje delavskega sveta. Razpravljali bodo o higiensko-tehnični zaščiti in problematiki zdravstvene službe v okviru podjetja, o zaključku letne inventure, o predlogu dopolnjevanega pravilnika za nagrajevanje po enoti proizvoda in tako dalje.

OBČNI ZBOR AMD

V soboto, 13. februarja bo v kulturnem domu v Podnartu redni letni občni zbor Avtomoto društva Podnart. Po občnem zboru bodo člani društva izvedli kratek zabaven program. Avto-moto društvo Podnart ima nad 200 članov, od katerih ima približno polovica lastna motorna vozila.

NA ŠENTURŠKI GORI IN OKOLIŠKIH VASEH BREZ GASILSKEGA DRUŠTVA

Šenturška gora z okoliškimi vasmi Sidraž, Višenca, Apno, Ravno in Sv. Lenart še do danes nimajo gasilskega društva. Ko smo povpraševali tamkajšnje prebivalce, zakaj le-tega še nimajo, so nam povedali, da pač zato, ker še nihče ni dal pobude.

Požari so tod sicer bolj redki, vendar se lahko vsak trenutek dogodi, da bi bile gasilske naprave potrebne. Zadnji požar je bil v teh krajih pred 28 leti. Ko smo vprašali ljudi, kako bi gasili, če bi prišlo do požara, so nam odgovorili, da bi to opravili kar s škafi in razno drugo posodo.

Vendar prebivalci menijo, da bi s pomočjo vaščanov prav lahko zgradili manjši gasilski dom in kupili, če že ne motorne, vsaj ročno brizgalno.

RADI BI POSTAJO

Motorni nedeljski vlak z odhodom iz Ljubljane ob 18.15 pelje kar mimo Jarš. Potniki, posebno pa tamkajšnji prebivalci, bi bili zelo veseli, če bi bila postaja tudi v tem kraju.

ODKUP RAZGLEDNIC

Turistično društvo v Kamniku je sklenilo, da bo od fotoamaterjev odkupilo posrečene posnetke, ki bi bili primerni za prodajo razglednic.

PRIPRAVE ZA DAN MLADOSTI

Danes bo sestanek pripravljalnega odbora za prireditve ob 15-letnici Dneva mladosti. — Sestanek prireja Občinski komite mladine.

ŽALNA KOMEMORACIJA

Včeraj ob 16. uri je bila na Kamnitniku žalna komemoracija v spomin 50 padlim talcem. Komemoracije so se udeležili osnovnošolci in gimnazijci in veliko število ostalih prebivalcev.

POSVETOVANJE DIREKTORJEV

Jutri, v četrtek bo na Občinskem ljudskem odboru v Škofji Loki posvetovanje direktorjev podjetij škofjeloške občine. Izmenjali bodo mnenja glede gospodarskega razvoja v l. 1960.

SESTANEK ČLANOV SZDL

V radovljiški občini so te dni množični sestanki članov SZD ljudstva. Na njih razpravljajo o problematiki zdravstvene službe. Danes zvečer bodo pričeli s takimi sestanki tudi v Kropi in Podnartu.

DOBRO PREZIMOVANJE ČEBEL

Na Šenturški gori in okoliških vaseh je pet ljubiteljev čebel, ki imajo skupaj 40 panjev. Po izjavah tamkajšnjih čebelarjev so do sedaj čebele kar dobro prezimile, tako da jih verjetno sploh ne bo treba krmiti. Lani je na vsak panj prišlo povprečno po 5 kg medu.

Najmlajši čebelar je 14-letni Vido Grilc iz Sidraža. V teh krajih je bilo svoj čas več čebelarjev, vendar so čebelarjenje opustili, ker mlajši za to niso kazal dovolj zanimanja. -an

ŠTEVILNA UDELEŽBA

V soboto, 6. februarja je bil v Tržiču v domu TVD Partizan redni letni občni zbor tamkajšnjega planinskega društva. Udeležba je bila številna. Med drugim so kritično razpravljali o delu starega odbora.

NOVINARSKI VEČER NA ŠENTURŠKI GORI

V soboto zvečer je novinarski kolektiv redakcije »Glasa Gorenjske« obiskal prebivalce na Šenturški gori. Časnikarji so za domačine in bližnje okoličane, ki so do zadnjega kotička napolnili šolski razred, priredili novinarski večer. V prijetnih razgovorih z nekaterimi domačini, so novinarji seznanili zbrane poslušalce z vsemi najnovejšimi rogodki doma in bodočimi nalogami na njihovem področju, prav tako pa so jih seznanili tudi z nekaterimi dogodki v svetu. — Za prijetno vzdušje je tudi tokrat poskrbel Lipe Revše iz Kranja.

Po konferenci ZB NOV jeseniške občine

Skrbeti tudi za otroke živečih borcev

O nedeljski konferenci Zveze borcev jeseniške občine smo na kratko že poročali. Tu bi obnovili le še nekatere misli in razprave.

Letošnja konferenca je bila glede poročil in razprave izredno uspešna in zanimiva. Uvodoma je bilo poudarjeno, da je bilo delo občinskega odbora ZB plodno in je temeljilo na zaključku lanske konference. Zlasti uspešno so reševali številne probleme članov ZB in njih otrok. Razprava pa je pokazala, da še vedno ne manjka problemov, ki so jih dolžne reševati organizacije, pa tudi posamezni člani ZB.

Ena izmed osnovnih nalog, ki so jo obravnavali v razpravi, je budnost spričo raznih pojavov; zlasti v zvezi z obujanjem fazizma v nekaterih evropskih deželah. Člani ZB morajo paziti na vse, kar bi utegnilo škoditi našemu razvoju, zlasti pa pridobitvam narodnoosvobodilnega gibanja. Takoj naslednja naloga je skrb za otroke padlih ali kasneje umrlih borcev ter aktivistov. Pri tem je seveda osnovna naloga čimhitrejša ureditev materialnih pogojev. - Poudarili pa so tudi, da je skrb za otroke padlih borcev in aktivistov v mnogih primerih bolj ali manj nepotrebna. Za otroke so organizacije mnogo storile, mnogi se šolajo, še več otrok pa je, ki so že pri kruhu. Toda nastaja drug problem: reševanje družinskih primerov in skrb za otroke še živečih borcev, ki iz kakršnihkoli razlogov niso sposobni skrbeti za otroke.

Delegati so navedli nekaj konkretnih primerov in s tem podprli zahtevo, naj bi imenovali komisijo, ki bi skrbela za taka in podobna vprašanja. — V Žirovnici živi aktivistka, ki je že leto dni brez zaposlitve. Ob skromni podpori mora skrbeti za dva otroka, ki obiskujeta šolo. Iskala je že pomoč, toda brez uspeha. Spričo življenja, kakršnega je imela, je živčno uničena. Toda tu sta otroka, tu so trije ljudje!

Drugi primer. Umrl je član ZB. Ostala je nekaj let stara deklica z materjo. Obe sta se znašli v težavnem položaju. — Vprašanje ureditve pokojnine in prejemkov traja že skoraj pol leta. Organizacije ZB se je za problem zavzela. Ni pa dosegla kaj posebnega. Ker so uvideli kritično stanje, so člani ZB organizirali akcijo in zbrali nekaj deset tisočakov. Lahko bi navedli še nekatere probleme, toda naj to zadostuje. Zborovalci so zahtevali, da se pri občinskem odboru ZB osnuje poseben sklad, v katerega naj bi prispevala podjetja iz svojih prostih sredstev, po uvidevnosti in moči. Iz tega sklada bi pomagali posameznim članom in njihovim družinam.

Taka pobuda zasluži vsekakor pohvalo. S tem bo moč hitro reševati razne probleme, ki včasih upravičeno ali pa tudi neupravičeno povzročajo nezadovoljstvo med članstvom. -k

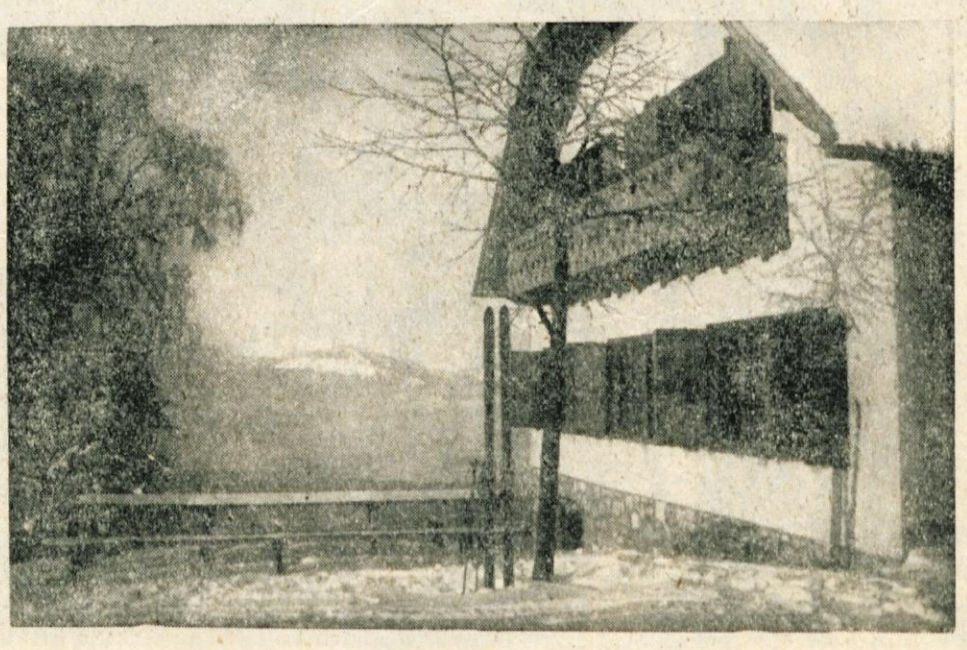

MOTIV Z JOŠTA PRI KRANJU — Z nižin se je sneg že poslovil. V višjih krajih pa je snežna odeja za smučanje še vedno dovolj debela, le na Joštu so ostale le še redke snežne krpe.

GLAS GORENJSKE

Izdaja ČP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor.

GLAVNI UREDNIK: Slavko Beznik

Tel.: uredništva 475, uprave 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-1-135 — Izhaja ob ponedeljkih, sredah in sobotah — Letna naroč. 900 din, mesečna 75 din.

KULTURNI RAZGLEDI

GLASBENA REVIJA V PREŠERNOV SPOMIN

V soboto zvečer je bila v Prešernovem gledališču v Kranju »Glabena revija« ki jo je v počastitev obletnice smrti dr. Franceta Prešerna priredil svet Svobod in prosvetnih društev kranjske občine. Na reviji so sodelovali gojenci in mladinski in godalni orkester kranjske Glasbene šole, vsi trije pevski zbori DPD »Svoboda« France Prešeren in moški pevski zbor OKUD »Enakost« iz Kranja. Pester spored je navdušil številne gledalce, ki so izvajalce nagradili z aplavzi.

GOSTOVANJE V KRIŽAH

Medtem ko je prejšnjo nedeljo gostoval v Godešiču samo moški pevski zbor DPD »Svoboda France Prešeren« iz Kranja, je preteklo nedeljo razen njih koncertiral tudi ženski oktet istega društva. Tokrat sta oba pevska zbora nastopila v Križah in sta z izvajanjem nanarodnih, partizanskih in umetnih pesmi požela veliko odobravanje tamkajšnjih poslušalcev.

PODKOREN V MESTNEM MUZEJU V KRANJU

Že nekaj dni je v Mestnem muzeju v Kranju odprta razstava »Podkoren«, ki sodi v ciklus razstav Gorenjski kulturni spomeniki. Razstavo, ki bo odprta do 29. februarja, je obiskalo že precej gledalcev.

»UBOGA ANČKA« NA PRIMSKOVEM

Pretekli četrtek in petek je dramska sekcija pionirskega odreda »STANE KOVAČIČ« s Primskovega ponovila za dijake kranjskih šol pravljično igrico Pavla Golije: »Uboga Ančka«. Najmlajši gledalci so bili z upozoritvijo nadvse zadovoljni. — Igrico je naštudirala Jelena Potočnik.

LITERARNI VEČER

V ponedeljek zvečer je bil v Mestnem muzeju v Kranju literarni večer, na katerem sta brala svoja dela mlada literata Franc Plibernik in Bojan Pisk. Omenimo naj še, da slednji pripravlja prvo izdajo svojih pesmi.

PREMIERA V ZGORNJEM TUHINJU

Pred dnevi je v Zgornjem Tuhinju pod Menino tamkajšnja Svoboda uprizorila ljudsko igro Testament. Predstava je bila v šolskem poslopju, ker v vsej Tuhinjski dolini ni nobene dvorane.

PRED NOVO UPRIZORITVIJO V KAMNIKU

Dramski odsek kamniške »Solidarnosti« pripravlja Nušičevo komedijo »Navaden človek«. — Premiera bo še ta mesec.

ZA DVIG KULTURNO-PROSVETNE DEJAVNOSTI

Občinski sindikalni svet Jesenice je imel v petek zvečer v učilnici železniške postaje na Jesenicah 9. redni plenum, ki je bil posvečen problemom kulturno-prosvetne dejavnosti na področju jeseniške občine. Članom občinskega sindikalnega sveta in občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev, ki so se udeležili plenuma, je podal inž. Karba obširno poročilo o kulturno-prosvetnem delu in delovanju Svobod ter prosvetnih društev na območju jeseniške občine. Po poročilu se je razvila živahna razprava, ki je dala bogate smernice za še boljše delovanje Svobod in prosvetnih društev na območju jeseniške občine.

PREŠERNOV TEDEN BODO LEPO POČASTILI

Za primerno počastitev našega največjega slovenskega pesnika v letošnjem Prešernovem tednu bodo priredili na Jesenicah več proslav. Prvo proslavo je priredil v ponedeljek zvečer v Čufarjevem gledališču pionirski odred osnovne šole »Tone Čufar«. Šolska proslava za dijake jeseniške gimnazije in jeseniških strokovnih šol pa bo danes prav tako v Čufarjevem gledališču. Svoboda Jesenice bo priredila v Delavskem domu v četrtek »kulturno-umetniški večer«, v soboto zvečer pa bo v domu TVD Partizan glasbena revija, na kateri bodo nastopili instrumentalni ansambli jeseniške občine.

TONE SVETINA LOVČEVA HČI

Riše Milan Batista

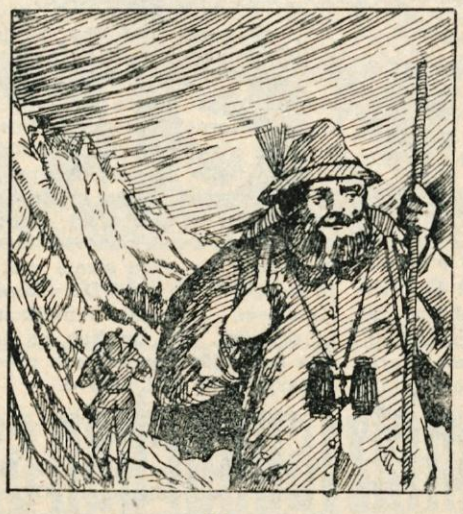

49.

Jozelj se je vrnil ponoči. Zjutraj si je bil natlačil nahrbtnik in z lovskim gostom odšel v gore. Bilo je okoli Martinovega, ko gamsi svatujejo, zato je bil vse dni v revirju in se je le po hrano vračal domov.

Gosta se je razveselil. Bo vsaj kaj zvena padlo od njega, je pomislil. Gospodov že nekaj časa ni bilo v lovišče. Vzpenjala sta se v strmo, poledenelo pobočje v Odlomu in proti Ogradom. Herman, nevajen gora, je komaj dohajal lovca. Ta si je mislil: grinta gosposka, doma naj bi bil ostal. Na glas pa je gosta bodril in hvalil.

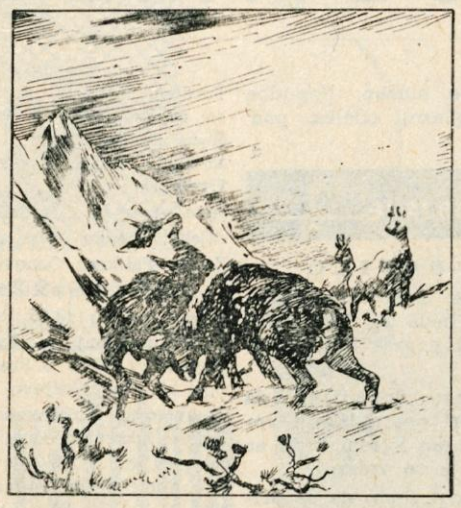

50.

Gamsov prsk je bil na višku. Tropi pod stenami in na vrhovih snežnih gora so se večali. Samotarji so prilezli na dan iz skritih prepadnih kont. Vitki in lažji goličavci so se srečali v boju za neveste s težkimi tršatimi gošarji. S srebrno roso obeljeni čopi na črnih kožuhih so vihrali v vetru. Po vseh grebenih so se postavljali in oprezali za kozarijo. Postali so neumni, drzni in neoprezni. Neusmiljeno so se česali z roglji in se podili z gore v goro. Vse, kar je bilo v gorah živega, je bilo na planem in se je stekalo v živahnem vrvenju.

51.

Drevje se je zredčilo. V pasu macesnov sta zagazila v sneg. Znašla sta se v osrčju divjih sneženih vrhov, ki so rastli v nebo nad zasneženim rušjem in mrtvim skalovjem. Pod Orlovo steno sta na plaznicah zagledala prvi trop gamsov. Zalezla sta jih po hudournem žlebu in po eni uri hoda pomolila glavi preko roba. Dobrega kozla ni bilo med njimi.

Vrnila sta se na Vetrno sedlo. Jozelj je obliznil prst, ga podržal v vetru in se zvito namuznil. »Dobro piha, kar za skalo in pripravite se, ker vam bom gamsa privabil.« Po vseh štirih je začel plesati sem in tja po grebenu.

Leteče piramide

Britanska inženirji so skonstruirali tako imenovano letečo piramido, o kateri menijo, da bi lahko v njem potovala po vesolju pilota, ki bi poletela 1150 kilometrov daleč in se potem vrnila na zemljo. Konstruktorji leteče piramide menijo, da so rešili problem vročine, ki nastaja zaradi trenja med vračanjem rakete iz vesolja v zemeljsko ozračje. Prav zaradi te vročine je nevarno, da bi se vsaka vesoljska ladja in potniki v njej spremenili v žareč meteorit. Piramido, ki naj bi se vrnila v ozračje s hitrostjo 18 milj na uro, bi ščitil oklep v obliki delte, ki bi oddajala toploto okoliškemu zraku. Polet, med katerim bi raketa štirikrat obprožila naš planet, bi trajal samo 6 ur in 45 minut. Piramida bi pristala 35 minut po vrnitvi v zemeljsko ozračje.

Novi podatki o sovjetski super raketi

Eden najuglednejših sovjetskih strokovnjakov za balistične izstrelke akademik Šternfeld je objavil v časopisu »Sovjetskaja Rosjia« članek z zanimivimi podatki o najnovejši sovjetski super raketi, ki je bila pred nedavnim uspešno izstreljena.

Kakor je znano, je ta raketa padla v Tihi ocean samo 2 km od predvidenega cilja, kar imajo za izredno precizen zadetek. Akademik Šternfeld tudi, da je raketa za toliko zgrešila cilj zato, ker je imela nekoliko manjšo hitrost od predvidene. Zato se smer njenega poleta in trajanje le-tega nista docela ujemala s prvotnimi računi. Članek akademika Šternfelda je ilustriran tudi z risbo, ki kaže, da je pot rakete imela obliko, ki se docela ne sklada s klasično balistično parobolo. — Raketa je namreč vzletela popolnoma navpično s hitrostjo 7534 m v sekundi in se šele kasneje začela gibati v smeri, ki je imela obliko parabole.

V tem, ko je dosegla maksimalno višino, kakršno je dosedel Sputnik I, se je začela spuščati proti cilju.

Ko je raketa dosegla maksimalno višino, se je njena hitrost pod vplivom zemeljske težnosti zmanjšala na 6040 m v sekundi. Za tem je hitrost začela spet naraščati, tako da je v nižjih plasteh atmosfere dosegla začetno.

Pot rakete od izstrelišča do cilja je znašala 14.290 km. To pot je raketa premostila v 36,5 minute s povprečno hitrostjo 23.500 km na uro.

Več kot tisoč gledalcev je bilo pred kratkim priča nenavadnemu prizoru na tekmi v hokeju na ledu. Na Švedskem sta se srečali domači ekipi. Kaj se je zgodilo? — V 7. minuti druge tretjine igre se je nenadoma igralcem vdrla ledena plošča in vsi so se začeli pogrezati v vodo. K sreči človeških žrtev ni bilo, ker so se igralci sami rešili

NAJVEČJI EVROPSKI TELESKOP

Italijanski minister za prosveto Giussepe Medici je pred nedavnim na zboru znanstvenikov izjavil, da bo Italija potrošila 3 milijone dinarjev za izgradnjo novega observatorija, v katerem bo teleskop s premerom preko 3 metre — največji v Evropi.

Kraj, kjer bo stal ta observatorij, še niso določili, gradili pa ga bodo predvidoma tri leta.

ZDRAVLJENJE PREHLADA

Skupina nemških raziskovalcev je raziskovala, v kolikšni meri mokre noge povzročajo prehlad. Raziskovalci — dr. Demling, dr. Gromotka in dr. Bünte — so dali noge v hladno vodo in jih držali v njej 5 minut. V tem času so merili krvni obtok in so ugotovili oslabitev cirkulacije krvi. Po petih minutah so dali noge v vodo, toplo 42 stopinj in kroženje krvi se je takoj precej povečalo. Tako se je pokazalo, da je ljudsko zdravilo proti prehladu dobro.

54.500 RAZLIČNIH MOTORJEV

V »Tomosu« v Kopru bodo letos proizvedli 54.500 različnih motorjev, medtem ko imajo naročil že za 110 tisoč motorjev.

Isaac Asimov

33

Jeklene kletke

»Doktor, ali vam je znano, da je Daneel grozil s svojim revolverjem neoboroženi množici mož in žena in govoril, da bo streljal?«

»Toda streljal nisem, je rekel Daneel.

»Točno, vendar je bila že grožnja nenavadna, kajne, doktor?«

Doktor Gerrigel se je vgriznil v ustnice. »Moral bi poznati vse okoliščine, da bi lahko presodil. Zveni pa zelo nenavadno.«

»Razmislite torej o tem. R. Daneel je bil na prizorišču zločina in če odštejete možnost, da je neki prebivalec Zemlje prepešačil odprti prostor in nosil orožje, je izmed vseh, ki so bili na prizorišču zločina, lahko to orožje skril samo Daneel.«

»Skril orožje?« je vprašal dr. Gerrigel.

»Dovolite, da vam to pojasnim. Revolverja, s katerim je bil storjen umor, niso našli. In vendar revolver ni mogel izpuhteti v zrak. A jaz vem samo za eno mesto, kjer bi lahko bil, eno edino mesto, kjer še nihče ni iskal.«

»Kje, Elijah?« je vprašal R. Daneel.

Baley je izvlekel svoj revolver in ga trdo naperil v robota.

»V tvoji vrečici za hrano,« je rekel. »V tvoji vrečici za hrano, Daneel!«

Trinajsto poglavje

POGOVOR O STROJU

»Motiš se,« je rekel R. Daneel mirno.

»Res? Doktor naj odloči. Doktor Gerrigel?«

»Želite, gospod Baley?« se je odzval robotičar, čigar pogled je divje skakal z detektiva na robota in se nazadnje ustavil na Baleyu.

»Prosil bi vas, da bi naredili strokovno analizo tega robota. Na voljo vam bodo vsi laboratoriji Mestnega biroja merjenj. Če boste potrebovali kakšno napravo, ki je tam nimajo, vam jo bom jaz preskrbel. Želim natančen odgovor, brez ozira na to, koliko časa in denarja boste porabili.«

Baley je vstal. Govoril je dokaj mirno, vendar ga je v notrajnosti kar razganjalo. Ko je nehal govoriti, je začutil silno željo, da bi zgrabil doktorja Gerrigela za vrat in iz njega iztresel vse odgovore, brez ozira na znanost.

Rekel je: »Kaj pravite, doktor Gerrigel?«

Doktor Gerrigel je živčno vzdrhtel in dejal: »Dragi moj gospod Baley, ne bom potreboval laboratorija.

»Zakaj ne?« je zaskrbljeno vprašal Baley. Čutil je, kako se trese in kako se mu mišice napenjajo.

»Prvi zakon ni težko ugotoviti. Tega sicer nikoli nisem delal, pa je čisto preprosto.«

Baley je težko vdihnil in izdihnil. Potem je rekel: »Ali bi hoteli pojasniti, kaj menite s tem? Nemara, da ga lahko kar tukaj pregledate?«

»Tako je. Poslušajte me, gospoda Baley, dal vam bom analogijo. Če bi bil doktor medicine in bi hotel preveriti količino sladkorja v pacientovi krvi, bi mi bil prav gotovo potreben laboratorij. Če bi moral izmeriti njegov bazalni metabolizem, ali preveriti njegove gene in ugotoviti morebitne kongenitalne pomanjkljivosti, bi potreboval veliko pribora. In če bi moral, za razliko od tega, preveriti, ali je pacient slep, bi bilo dovolj, če bi z roko pomahal pred njegovimi očmi; in če bi hotel ugotoviti smrt, bi bilo dovolj, da mu otipam puls. Povedati hočem to: čim pomembnejša in temeljnejša je stvar, ki jo preverjamo, tem preprostejše metode so potrebne. Isto je pri robotu. Prvi zakon je temeljni. On se nanaša na vse. Če ga ne bi bilo, robot ne bi pravilno reagiral na več kot dva ducata očitnih načinov.«

Medtem ko je govoril, je potegnil iz žepa ploščat predmet in ga raztegnil v majhen aparat za gledanje mikroknjig. V vdolbino aparata je vstavil izrabljen votek. Potem je izvlekel še štoparico in niz malih plastičnih ploščic, ki so bile povezane med seboj, da je bilo vse skupaj videti kot tehnično računalo. Baley ni mogel razumeti, kaj naj vse to pomeni.

Doktor Gerrigel je potrepljal svoj aparat in se nasmehnil, kot bi se nenadoma nečesa razveselil. Rekel je: »To je moj priročnik za robotiko. Brez tega ne grem nikamor. Pravzaprav je to del moje obleke.« Samozadovoljno se je zahehetal.

Potem je naravnal okulator aparata in njegovi prsti so začeli mrzlično uravnavati kontrole. Aparat je zabrnel in obstal, spet zabrnel in spet obstal.

»Vgrajeno kazalo,« je ponosno pojasnil robotičar z nekoliko utišanim glasom, ker je bil že sklonjen čisto nad aparat. »Sam sem to setavil. S tem si prihranim precej časa. Toda bistvo ni v tem, kajne? Torej, poglejmo. Daneel, primakni se s svojim stolom k meni.«

R. Daneel je storil tako. Ves čas, ko se je robotičar pripravljal k delu, ga je pozorno spremljal, vendar neprizadeto.

Baley je njegov premik spremljal z revolverjem.

Toda nadaljnji potek dogodkov ga je zmedel in razočaral. Doktor Gerrigel je zastavljal vprašanja in delal nekaj z računalom, zdaj pa zdaj pogledal v okulator, a vse skupaj se je zdelo nepomembno.

Med drugim je vprašal: »Če imam dva sorodnika, med katerima je pet let razlike in je mlajša deklica, katerega spola je starejši?«

Daneel je odgovoril: »Na podlagi danih informacij ne morem ugotoviti.«

Za tem je doktor Gerrigel pogledal na svojo štoperico, stegnil desno roko, kolikor je mogel, in rekel: »Dotakni se vršička mojega sredinca z vršičkom sredinca svoje leve roke.«

Daneel je storil natanko tako takoj in brez težav.

Doktor Gerrigel je opravil svoje preverjanje v petnajstih minutah. Še zadnjič je konsultiral svoje računalo, potem pa ga je razstavil in spravil. Pospravil je tudi štoperico, izvlekel priročnik iz aparata in aparat ponovno zložil.

»Ali je to vse?« je vprašal Baley in ni mogel skriti nejevolje.

»To je vse.«

»Ampak to je smešno. Vprašali niste prav nič takega, kar bi se nanašalo na Prvi zakon?«

Ah, dragi gospod Baley, kadar vas zdravnik udari po kolenu s trdim predmetom in vaše koleno trzne, ali mu ne verjamete, če vam potem reče, da imate bolne živce? Ali pa, če vam od blizu pogleda v oči in vidi reakcije vaše zenice na svetlobo, niste prav nič presenečeni, da vam lahko na podlagi tega pove mnogo stvari o uživanju nekaterih alkaloidov?«

Baley je rekel: »In kaj potem? Kaj pravite?«

»Daneel je opremljen s Prvim zakonom.« Robotičar je bil popolnoma prepričan v to, kar je povedal.

»Nimate prav,« je zamolklo rekel Baley.

Baley je ostro pogledal doktorja in si mislil, da bi se doktor prav gotovo ne mogel držati bolj togo, kot se je v tem času. Doktor Gerrigel je zožal oči in njegov pogled je bil hladen in trd.

»Me želite vi poučevati?«

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Prodam skoraj nov avto Fiat 600. Poizve se pri Jelenu, na dvorišču št. 1, Kranj. 426

Za maškarado, ki jo prireja »Partizan« Stražišče, Kranj, dne 20. februarja, dvignite rezervirane vstopnice od 15. do 17. tega meseca v gostilni Benedik, Stražišče.

Prodam gajbice. Naslov v ogl. oddelku pod »110 kom«. 448

Avto-moto društvo Cerklje obvešča interesente, da se bo dne 10. februarja 1960 ob 18. uri pričel **tečaj za voznike - mopediste** v Zadružnem domu, Cerklje. 459

Prodam 2 prašiča po 60 kg težka. Pr. polica 28, Cerklje. — 466

Prodam kmečko peč in usnjeno obleko za motor. Lahovče 2, Cerklje. 467

Prodam kravo, ki bo telila februarja. Olševek 14, Predvor. 468

Prodam motorno kolo NSU Prima 175 ccm, novo. Naslov v oglasnem oddelku. 469

Prodam teleskop za motorno kolo — prednji in zadnji. Naslov v oglasnem oddelku. 470

Gume 4 komade, 600 krat 16, nove, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 471

Kupim rabljen, dobro ohranjen **železni štedilnik.** Naslov v oglasnem oddelku. 472

Prodam zazidljivo parcelo v Preddvoru. Naslov v oglasnem oddelku. 473

Prodam dva prašiča, težka po 150 kg. Trboje 5, Smlednik. 474

Prodam kravo s teletom. — Povlje 8, Golnik. 475

Prodam os za žago. Naslov v oglasnem oddelku. 476

Prodam kotel za 50 l za žganjekuho. Naslov v oglasnem oddelku. 477

Hrano in stanovanje dam delavki, ki dela na dve izmeni. Naslov v oglasnem oddelku pod »Okolica Preddvora«. 478

Sobo v bližini Kranja nudim delavki. Ostalo po dogovoru. Naslov v ogl. odd. 479

Iščem delavko. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 480

Delavka ali upokojenka dobi sobo. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 481

Iščem pisarniško službo kot začetnik. Dobro **obvladam strojepisje.** Naslov v oglasnem oddelku. 482

Sprejmemo pomožnega uslužbenca za raznašanje pošte in razna hišna opravila. Dnevna zaposlitev okoli 4 ure. Honorar po dogovoru. Interesenti naj se zglasijo na Trgovinski zbornici Kranj, Prešernova ulica 11/II.

Zamenjam enosobno stanovanje v Stražišču za enako ali eno sobo v Kranju, oziroma na Klancu. Naslov v oglasnem oddelku.

Moped, odlično ohranjen, zaradi vojaščine, **poceni prodam.** Naslov v oglasnem oddelku.

Ugodno prodam kuhinjsko pohištvo. Padjera, Gregorčičeva št. 9, Kranj.

Dam nagrado za prazno sobo v Kranju ali bližnji okolici. — Plačam dobro. — Dolinšek Tončka, Potoče 2, Preddvor.

Hotel »Evropa« Kranj nudi honorarno zaposlitev v popoldanskih urah **za finančnega knjigovodjo.** Informacije osebno na upravi podjetja.

Dva elektromonterja, visokokvalificiran in kvalificiran, iščeta drugo službo. Ponudbe oddati v oglasni odelek pod »Takoj«.

Komisija za sklepanje in ukinitev delovnih razmerij pri Kmetijski zadrugi Kranj, razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE

Pogoji: 3-letna praksa v računovodstvu.

Plača po tarifnem pravilniku.

Nastop službe po dogovoru.

Prijave sprejema uprava podjetja do 20. februarja 1960.

Inštalater Kranj, Jezerska cesta, prodaja naslednja osnovna sredstva: 3 mizarske delovne mize in nekaj mizarskega orodja. 465

OBJAVE

OBVESTILO

Obveščamo prebivalce Kranja, da se bodo do konca februarja 1960 popravljali volilni imeniki.

Vabimo vse državljane, da pomagajo pri popravljanju volilnega imenika s tem, da se prepričajo, če so vpisani.

Zlasti je potrebno, da se prijavijo vsi tisti, ki v osebni izkaznici nimajo popravljenega prebivališča zaradi uvedbe nove numeracije, kakor tudi vsi tisti, ki so se presilili v nova stanovanja v območju mesta, pa niso še prijavili pri prijavnem uradu spremembe, prebivališča.

Volilni imeniki so na vpogled na ObLO, Tavčarjeva ulica 43 I. nadstropje, soba št. 20 vsak dan od 9. do 12. ure in v sredah od 14. do 17. ure.

Oddelek za občo upravo in notranje zadeve ObLO Kranj

KINO

Jesenice »RADIO«: 11. in 12. februarja italijanski barvni film »AIDA«

Jesenice »PLAVŽ«: 11. in 12. februarja jugoslovanski film »VELIKO STOLETJE«.

Dovje: 11. februarja ameriški barv. cinemaskopski film »20.000 MILJ POD MORJEM«! 13. februarja italijanski film »RIMLJANKA«.

Bled: 12. februarja ameriški barvni cinem. film »PLESALKE«.

Radovljica: 11. februarja ob 20. uri slovenski film »STARI DOBRI PIANINO«; 12. februarja ameriški kavbojski cinem. film »VIČITA«.

Kropa: 11. februarja ob 19.30 ameriški barv. film »JENKI NA DVORU KR. ARTURA«.

Naklo: 10. februarja ob 19. uri premiera italijanskega filma »VIHAR«.

Kranj »STORŽIČ«: 11. februarja ob 10. uri matineja italijanskega filma »VIHAR«; 11. in 12. februarja ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni cinemaskopski film »ANASTAZIJA«; 12. febr. ob 10. uri matineja premiera slovenskega filma DOBRI STARI PIANINO — igrajo: Fran Milčinski, Bert Sotlar, Vida Kuharjeva.

Primskovo »TRIGLAV«: dne 11. februarja ob 17.30 in 19.30 uri italijanski film »VIHAR«.

Stražišče »SVOBODA«: 11. februarja ob 17.30 in 19.30 uri angleški barvni vistavision film »NEPRIČAKOVANA LJUBEZEN«.

Škofja Loka »SORA«: 12. februarja italijanski cinemaskopski film »RIMSKE PRIPOVEDKE«.

Domžale: 10. in 11. februarja italijanski cinemaskopski film »VSI ME LAHKO UBIJEJO«; 12. februarja angleški barvni cinemaskopski film »GLOBOKO SINJE MORJE«. — Predstava v sredo in četrtek ob 18. in 20. uri, v petek pa ob 20. uri.

Gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 12. februarja ob 20. uri Manzari: NAŠI LJUBI OTROCI. — Izven.

RADIO LJUBLJANA

ČETRTEK, 11. FEBRUARJA

8.35 Zbori iz dobe »Novih akordov«; 9.25 Koračnice; 10.10 Iz kataloga zabavnih skladb; 10.40 Pet minut za novo pesmico; 11.00 Glasbeniki z otoka; 12.00 Igrajo mali ansambli; 12.15 Kmetijski nasveti — Marina Jagodic in Jože Četina: Tudi mladina čebelari; 12.25 G. Puccini: 1. dejanje opere La Boheme; 13.30 Narodne in domače o zimi; 14.20 Šport in športniki; 15.40 S knjižnega trga; 16.00 Ob 150-letnici rojstva F. Chopina — IV. oddaja; 17.10 Čez tri gore; 17.30 Plesne melodije velikih mest; 18.00 Turistična oddaja; 18.45 Radijska univerza — dr. Ivan Bonač: O endokrinem sistemu in žlezi ščitnici;

PETEK, 12. FEBRUARJA

8.05 V glasbi po svetu; 9.00 Naš podlistek — Konstantin Paustovski: Poročnik Šmid — I. 9.40 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.35 Ritmi današnjih dni; 11.30 Družina in dom; 11.45 Pesmi iz NOB; 12.00 Uvertura in ples ur iz Ponchiellijeve opere La Gioconda; 12.15 Radijska kmečka univerza — inženir Zvone Pelikan: Osnovni priključki za oskrbovanje poljščin; 12.25 Zabavna ruleta; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Avtomobil pripoveduje; 14.35 J. Brahms: Variacije na Paganinijevo temo; 15.40 Iz svetovne književnosti — James Jones: Izkoreninjenci; 16.00 Petkov koncert ob štirih; 17.10 Razgovor z volivci; 17.40 Umetne in narodne pesmi poje moški zbor »France Prešeren« p. v. Petra Liparja; 18.00 Človek in zdravje; 18.30 Iz naših kolektivov; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

TELESNA KULTURA

ŽUPANČIČEVA IN ŠUMI PRVA V BELJAKU

V nedeljo, 7. februarja, se je v Beljaku končal VIII. smučarski teden. Že preteklo nedeljo sta kranjska tekača Seljak in Gašper Kordež dosegla lep uspeh, ko sta premagala koroško tekaško elito in zasedla prvo mesto oziroma drugo mesto. To nedeljo pa so gorenjski alpski smučarji ta uspeh ponovili. Med 28 smučarji z obeh strani meje je zmagal Šumi pred Dornikom, Križajem, Jenkom, Jamnikom in drugimi. Pri ženskah pa je bila najboljša Župančičeva pred Rutarjevo in Ankeletovo.

PLUTOVA JE OSTALA NEPORAŽENA

V Ljubljani, na Prulah je bil 7. februarja tradicionalni Odredov turnir desetorice najboljših igralk LRS v namiznem tenisu. Brez posebnih težav je zmagala slovenska prvakinja Plutova. Neporažena Pirčeva in Lampretota sta ji odvzeli le po dva niza. Presenetljiv je slab plasman ravenskih igralk Vavčetove in Petračeve. Čemur je kriva predvsem neprizadevnost. — Ostale igralke so bile v glavnem izenačene, kolikor ne gre za Čadeževo (Mladost Kranj), ki je premagala Petračevo in Vavčetovo s 3 : 0, oziroma 3 : 1.

DANES V LJUBLJANI: JESENICE : LJUBLJANA

Ugodno vreme je omogočilo ljubiteljem hokejske igre v Ljubljani in ostalih krajih naše ožje domovine, da si bodo lahko ogledali povratno prvenstveno srečanje med odličnim moštvom Jesenic in Ljubljano na igrišču pod muzejem NOB. Tekma bo ob 19. uri, kolikor bodo dopuščale vremenske razmere.

VELESLALOM NA KRVAVCU

V nedeljo, 7. februarja, je bilo na Krvavcu republiško prvenstvo v veleslalomu za članice, mladinke, mladince in člane od 3. do 5. razreda. Proga je bila dolga 1400 m z 250 m višinske razlike in 38 vratci. — Pri članih je prvo mesto osvojil Janc, pri članicah je zmagala Fanedlova, pri mladincih pa Jamnik.

DRŽAVNO PRVENSTVO V KEGLJANJU NA LEDU

V nedeljo, 7. februarja, je bilo na Bledu V. državno prvenstvo v kegljanju na ledu. Na zmrznjenem blejskem jezeru je kljub slabemu ledu sodelovalo 80 tekmovalecv in 20 moštev z Bleda, Jesenic, iz Ljubljane, Celja in Kočevja. Razen moštvenega prvenstva je nastopilo še 20 članov v posebni disciplini, in sicer v metu na cilj, zbijanju in metu na daljavo. Štiri prva moštva se bodo udeležila tudi evropskega prvenstva v Zahodni Nemčiji. Med moštvi je zmagala prva ekipa Jesenic, med posamezniki Knaflič z Bleda, v metu na daljavo med mlajšimi Potočnik z Bleda in med starejšimi Kokalj, prav tako z Bleda.

Novo vodstvo društva inženirjev in tehnikov na Jesenicah

V klubskih prostorih Kazine je bil v soboto, 6. februarja zvečer, redni letni občni zbor DIT na Jesenicah. Društvo ima pet sekcij in šteje 243 članov. — V sklopu tega društva delujejo tudi livarji, društva varilnih tehnikov in elektrotehniško društvo. Dejavnost inženirjev in tehnikov na Jesenicah je bila lani izredno pestra in agilna. Izvedli so več rednih strokovnih predavanj po posameznih sekcijah, ki so bila spremljana z diapozitivi in ozkometražnimi filmi. Z vsemi temi predavanji kakor tudi s sodelovanjem na jeseniških strokovnih šolah, je doprineslo društvo lani k strokovnemu izobraževanju inženirjev in tehnikov, kakor tudi ostalih članov delovnega kolektiva jeseniške železarne. Razen strokovnih predavanj in ekskurzij so organizirali tudi glasbene večere in obiske pomembnejših kulturnih prireditev v Ljubljani. Na občnem zboru so precej razpravljali tudi o kongresu Društva inženirjev in tehnikov, ki bo letos v Ljubljani. U.

NESREČE

NEZGODE

O. B. iz Gozda Martuljka si je pri sankanju poškodovala desno roko.

A. S. z Jesenic si je pri delu s cevjo udaril v desno roko in si jo hudo ranil.

A. T. iz Okroglega pri Kranju je na poti s Šenturške gore do Poženka padel na poledeneli cesti in si poškodoval levo ramo.

C. V. iz Kranja se je pri delu opekel z vrelo vodo po obrazu.

A. H. iz Nakla je ugriznil pes v levo nogo.

M. G. iz Struževega je pritisnil hlod in ji zlomil desno nogo.

V. K. iz Kranja je prav tako pritisnil hlod in mu zlomil rebra.

A. Ž. iz Kranja se je urezala v sredinec leve roke.

I. P. iz Kranja je stroj utrgal del sredinca leve roke.

P. F. je padel kamen in mu poškodoval levo nogo.

V. F. s Primskovega so v pijanosti pretepli in mu ranili glavo.

Vsi so iskali zdravniško pomoč v Zdravstvenem domu v Kranju in na Jesenicah.

SMRT POD STORŽIČEM

V nedeljo, 7. februarja dopoldne, se je pripetila na vzhodni strani Storžiča smrtna nesreča. Marijan Berdavs, ki je skupno z ing. P. Š. nameraval na Storžič, je nenadoma zdrsnil okrog 300 m po pobočju in zaradi hudih poškodb umrl.

POVOZIL JO JE VLAK

V ponedeljek, 8. februarja zjutraj, se je pripetila na železniški postaji Javornik smrtna nesreča. Helena Kožuh, stara 66 let, doma iz Rakovice pri Kranju,, je iz nepojasnjenega vzroka izstopila na železniški postaji Javornik. Ko je vlak potegnil, pa je ponovno skočila na stopnico, toda pri tem ji je zdrsnilo in je padla pod kolesa vlaka. — Bila je na mestu mrtva.

Te dni po svetu

FRANCOSKA BOMBA

Iz obveščenih krogov v Parizu se je izvedelo, da bo v tem tednu Francija preizkusila v Sahari svojo prvo atomsko bombo. Preizkus bodo opravili v pokrajini Regane v Sahari, in sicer na 100 m visokem jeklenem stolpu.

PROTESTI

Francoska odločitev, da v Sahari preizkusi svojo atomsko bombo, je že od vsega začetka naletela na hud odpor javnega mnenja po svetu. Predvsem so vsi afriški narodi močno proti temu poizkusu. Prvič zato, ker bo izveden v njihovi neposredni bližini, drugič pa tudi zato, ker, pravijo, da Afrika ni nobeno področje, kjer bi se lahko opravljali atomski poizkusi. — »Naj opravijo svoj poizkus v Parizu,« pišejo tamošnji časopisi.

Preteklo nedeljo je v glavnem mestu Gane - Akri, prišlo do demonstracij pred francoske ambasado. Tudi v Zap. Nemčiji so študentje hoteli demonstrirati pred francosko ambasado v Bad Gadesbergu, toda zapadnonemška policija jim je to preprečila.

ZDRAVNIKI PROTI POIZKUSOM

Tudi člani francoske generalne skupščine zdravnikov, ki so se v ponedeljek sestali v Parizu, so ostro protestirali proti eksploziji prve francoske atomske bombe. V resoluciji med drugim izjavljajo: **»Menimo, da je naša dolžnost, da se kot zdravniki, člani zdravstvene službe in odgovorni državniki, javno izrečemo proti eksploziji prve francoske atomske bombe in opozorimo javnost na nevarnost spričo povečane radioaktivnosti in kopičenja atomskega prahu.**

OBISKI

Pretekli dnevi so bili značilni tudi po mnogih obiskih vidnih državnikov. Tako je italijanski predsednik republike Gronchi v teh dneh na obisku v Sovjetski zvezi. Doslej se je že dvakrat sestal na uradnih obiskih s predsednikom vrhovnega sovjeta Vorošilovim in ministrskim predsednikom Hruščevom. Italijanska javnost z velikim zanimanjem spremlja potovanje svojega predsednika.

Konec prejšnjega tedna je odpotoval podpredsednik sovjetske vlade Mikojan na Kubo in v nedeljo v Havano, glavnem mestu Kube, odprl razstavo znanosti, tehnike in kulture Sovjetske zveze.

Na poti je tudi avstrijski minister Kreisky, in sicer je prispel v nedeljo zvečer v London. Razen Londona bo v tem in prihodnjem mesecu obiskal še 4 evropske prestolnice, med njimi tudi Beograd.

V Sovjetski zvezi se v teh dneh mudi stalni ameriški delegat v OZN Cabot Lodge. Med obiskom v Sovjetski zvezi ga je v ponedeljek sprejel tudi ministrski predsednik Nikita Hruščev.

Pravkar se je vrnil z obiska po deželah Srednjega Vzhoda maroški kralj Mohamed V. — Jordanski kralj pa je v ponedeljek odpotoval v Saudovo Arabijo, kjer se bo sestal s kraljem Saudom in med drugim pogovarjal tudi o možnostih sklicanja vseafriške konference državnih poglavarjev.

ATOMSKI POIZKUSI

Kaže, da se ZDA nikakor ne morejo sprijazniti s tem, da bi pristale na popolno prekinitev poizkusov z jedrskim orožjem. Ameriški zunanji minister je prav te dni objavil načrt o opustitvi atomskih poizkusov, po katerem naj bi bili prepovedani sicer vsi poizkusi, razen majhnih podzemeljskih eksplozij. V vsakem primeru si torej Američani skušajo najti prostor vsaj za »majhne« nadaljnje poizkuse.

LJUDJE IN DOGODKI

Drugo dejanje

»Verujemo v mirno ureditev problema Bizerte in upamo, da bo general de Gaulle uredil alžirski problem,« je ta ponedeljek izjavil tuniški predsednik Burgiba v govoru po radiu. S tem se je dotaknil dveh najaktualnejših problemov, ki jih mora Francija v najkrajšem času rešiti v Severni Afriki.

Urejevanje alžirskega problema se je, kaže, preosnovana francoska vlada lotila s precejšnjo vnemo. Prav ta vnema potrjuje, da alžirske barikade niso bile samo zoperstavljanje de Gaullovi alžirski politiki, marveč, da je šlo tu za mnogo širšo akcijo desničarskih sil, ki so hotele izbojevati lansko »revolucijo 13. maja« do konca.

Vsi zastopniki teze o »francoski Alžiriji« so bili že od vsega začetka proti politiki de Gaulla do te severno-afriške dežele. Posebno pa po lanskem 16. septembru, ko je de Gaulle obrazložil svoje načrte o pomiritvi v Alžiriji, s formulo o samoodločbi. Desnica je povsem jasno slutila, da bo samoodločba morala slej ko prej pripeljati do neodvisne Alžirije. Zato so mnogi visoki funkcionarji v državni upravi in vojski, v metropoli in v Alžiriji, s simpatijami gledali na barikade v Alžiru in se nadejali, da bodo uporniki uspeli zrušiti de Gaullovo alžirsko politiko.

Brž ko je bil upor v Alžiru zatrt, je de Gaulle poiskal od parlamenta posebna pooblastila za svojo vlado, jo nekoliko preosnoval, in poslal tri ministre: pravosodnega ministra Micheleta, notranjega ministra Sateneta in obrambnega ministra Messmera v Alžirijo, da bi izvedli ukrepe za uvedbo reda. Hkrati so v Parizu, kakor tudi v Alžiru zaprli vse desničarske elemente, ki so tako ali drugače sodelovali z uporniki.

Začenja torej drugo dejanje, v katerem bo skušal de Gaulle urediti položaj v sodstvu, državni upravi in v vojski v Alžiriji. Doslej je bilo na teh področjih mnogokaj nejasnega. V glavnem je imela besedo v tej deželi vojska. Od tod si lahko razlagamo, zakaj so vojaški poveljniki igrali tako veliko politično vlogo. V času upora je bil de Gaulle verjetno najbolj razočaran spričo dejstva, da so mu odrekli poslušnost nekateri vojaški poveljniki. Zato bo skušal predvsem utrditi disciplino v vojski. Celo desničarski »L'oror« je pred nekaj dnevi napisal, da »vojska neke republike mora biti v vsakem pogledu poslušna in zanesljiva... Povsem normalno je, da posluša oblast v vsakem primeru.«

Tudi v sodstvu se je v glavnem uveljavila vojska. Oficirji francoske vojske so preiskovalci, sodniki in tožilci. Tudi na tem področju bo treba napraviti red. Kaže, da bo na področju sodstva in v drž. upravi civilna oblast dobila večjo veljavo. Morda to trditev potrjujejo novice, da bo civilni generalni delegat francoske vlade Paul Delouvrier, za katerega se je prvotno govorilo, da bo zamenjan, baje ostal v Alžiriji, da pa bo poveljnik francoskih sil v tej deželi Maurice Challe moral oditi.

o—o

Drugi problem, ki ga Francija v Severni Afriki mora rešiti, je Bizerta, tunizijsko pristanišče, ki pa je že od 1881. leta francoska utrdba ob Sredozemskem morju. Prav v Bizerti so se izkrcale francoske čete na svojem pohodu za osvajanje Afrike konec prejšnjega stoletja. Bizerta je sicer spričo neverjetnega razvoja vojaške tehnike zgubila svoj prvotni strateški pomen, vendar je za Francijo pomembna predvsem zaradi boja proti alžirski osvobodilni armadi. Nekateri skrajni desničarji v Franciji so celo zahtevali, naj bi se ukupirala vsa Tunizija, ker baje drugače ne bo mogoče zlomiti alžirske osvobodilne armade.

Bizerta je sestavni del tunizijskega ozemlja. In povsem jasno je, da Tunizijci ne morejo dopustiti, da bi kdo drug gospodaril na njihovem ozemlju. Zato je predsednik Burgiba že pred tedni sporočil, da morajo francoske čete zapustiti to svoje zadnje oporišče v Tuniziji 8. februarja.

8. februar je za nami, vendar se Francozi še niso umaknili iz Bizerte. Pogajanja so se začela, vendar doslej do rešitve še ni prišlo. Čeprav so Tunizijci z velikim navdušenjem sprejeli poziv svojega predsednika na osvoboditev Bizerte, doslej niso poskušali, da bi s silo dosegli odhoda francoskih čet iz tega oporišča.

V vsakem primeru Francija tako v Alžiriji, kakor tudi v Tuniziji ne bo mogla mimo upravičenih zahtev tamošnjih ljudi. Želja po svobodi brez nadzorstva in brez zapostavljanja, je postala tako močna materialna sila, da je sposobna zlomiti vsakogar, ki se ji postavi v bran. ABC